

Μιχάλης Ψαλιδόπουλος

«Ομαλότητα μετά την οικονομική καταστροφή»

Ευέντευξη στη **ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΚΟΥΝΙΑ**
m@kounia@hotmail.com

Μια ολοκληρωμένη ιστορία του διεθνούς δανεισμού της Ελλάδας αποτελεί το νέο βιβλίο του καθηγητή Οικονομικών Επιστημών Μιχάλη Ψαλιδόπουλου με τίτλο «Τα δάνεια της Ελλάδας - 200 χρόνια ανάπτυξης και κρίσεων», που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Εκδόσεις Παπαδόπουλος. Ο τίτλος του βιβλίου μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και γι' αυτό θέλησα να μάθω περισσότερα, μιλώντας με τον συγγραφέα. Κυρίως, όμως, θέλησα να μάθω γιατί στην Ελλάδα υπάρχει άγνοια στο ευρύ κοινό για το γεγονός ότι η χώρα δανείζεται χρήματα 200 ολόκληρα χρόνια και όχι μόνο τις τελευταίες δεκαετίες.

«Μετά από κάθε οικονομική καταστροφή έρχεται μια ομαλότητα. Όταν η οικονομία εξελίσσεται ομαλά, όλοι επικεντρώνονται στο αύριο, και λίγοι θυμίζονται το χθες. Υπάρχουν χώρες, όπως η Γερμανία, όπου η οικονομική εξαθλίωση του 1923 είναι ακόμα ζωντανή στο υποσυνείδητο του μέσου πολίτη. Στην Ελλάδα δεν συμβαίνει το ίδιο. Η χώρα "ζανά προς τη δόξα τραβά", όπως λέει το εμβληματικό, χωρίς να αναλύει σε βάθος το ιστορικό της παρελθόν», μας εξηγεί ο ίδιος σήμερα.

Ο κ. Ψαλιδόπουλος, ο οποίος επί 35 χρόνια ασχολείται με θέματα οικονομικής ιστορίας, μετά το 2010 άρχισε να επικεντρώνεται στους λόγους που οδήγησαν τη χώρα στα μνημόνια. Έτσι δημιουργήθηκε το εν λόγω βιβλίο, που περιλαμβάνει επίσημους αναλυτικούς πίνακες των κρατικών δανείων και δαπανών από το 1883 έως σήμερα. Γιατί όμως η Ελλάδα δεν μπόρεσε ποτέ από τότε να σταματήσει να δανείζεται; «Μια γενική εξήγηση είναι ότι ποτέ δεν καταστρώθηκε ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα, που θα επιβάρυνε όλους τους πολίτες κατά τις δυνατότητές τους, ένα σύστημα που θα μετασχηματιζόταν στον χρόνο, καθώς η χώρα από γεωργική έγινε γεωργοβιομηχανική και στην πορεία χώρα υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, μην ξεχνάμε ότι ο πολιτικός που δανείζεται δεν είναι πάντα στην εξουσία όταν πρέπει να εξοφληθεί ο δανειστής», αναφέρει. Στη συνέχεια η συζήτησή μας έφτασε και στο γεγονός πως ενώ η χώρα έπαιρνε συνέχεια δάνεια, υπήρχε συ-

Ο καθηγητής Οικονομικών Επιστημών μιλά στο «S» με αφορμή το νέο του βιβλίο «Τα δάνεια της Ελλάδας - 200 χρόνια ανάπτυξης και κρίσεων»

χνά υπερφορολόγηση και κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος. Πώς θα μπορούσε να αλλάξει αυτό στην Ελλάδα; «Με περισσότερη διαφάνεια, κοινωνικό έλεγχο και, όπως είπα προηγουμένως, ένα δίκαιο και καθολικό φορολογικό σύστημα. Μην ξεχνάμε ότι το 80% του φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα σήμερα πληρώνεται από μισθωτούς και συνταξιούχους. Ο δανεισμός του 19ου αιώνα πήγε κατά 90% σε αμυντικούς και καταναλωτικούς σκοπούς. Εκείνος του Μεσοπολέμου πήγε σε παραγωγικές χρήσεις και στην αποκατάσταση των προσφύγων. Ο μεταπολεμικός δανεισμός χρηματοδότησε παραγωγικά έργα, αμυντικές δαπάνες και τα ελλείμματα των ΔΕΚΟ. Η ύπαρξη θηλιάς μεταπολεμικά ήταν αρχικά χαλαρή, ενώ αργότερα, μετά το 1980, η διαρκής προσφορά δανειακών κεφαλαίων έκανε τον δανεισμό εύκολο. Όμως η παγκόσμια κρίση του 2008 έσφιξε τη θηλιά μέχρι ασφυξίας», καταλήγει.

Συνέχεια στη σελίδα του βιβλίου: <http://bit.ly/2Ylrsi9>